

शिव छत्रपति शिक्षण संस्था संचलित
राजर्षी शाहू महाविद्यालय स्वायत्त , लातूर

पालि खंदको

बी. ए., बी. एस. सी, बी.कॉम. प्रथम वर्ष - (S L - पालि)

अभ्यासक्रम

२०२०-२१

Sr. No	CODE	SUBJECT	ALLOTTED PERIODS		
B.A., B.Com & B. Sc. I	U - PSL 105	Pali	56 PERIODS		
Paper No. 01	Title of the paper पालि भाषा व व्याकरण, सत्र - पहिले		L	P	T
Unit - 1 भाषा	भाषा - सामान्य माहिती, संज्ञा, बोली भाषा, लिपी, व्याकरण,		14		
	वर्णमाला, वर्ण परिवर्तन, आठ खडी. अंकलिपी				
	वार, महिने, वस्तूंची नावे. पशू-पक्षांची नावे, शरीराचे अवयव. नाते-संबंध. रंग, फळे-फुले.				
Unit - 2 विभक्ती	शब्दाचे प्रकार, नाम व सर्वनाम		12		
	काळ, क्रियापद, धातु, वचन लिंग.				
	विभक्ती, विभक्तीचे प्रकार.				
Unit - 3 अव्यय	अव्यय, अव्ययाचे प्रकार.		12		
	समास - समासाचे प्रकार. संधी, संधीचे प्रकार.				
	पालिमध्ये छोटे-छोटे वाक्य तयार करणे. पालि संवाद, शब्दार्थ विरु. समानार्थी		12		04
Unit - 4 पालि निबंध	निबंध - मम परिचय, मम माता, मम पिता,		12		
	मम भाता, मम भगिनि, मम गामं, मम देसो, मम महाविज्जालयं च पुण्णिमा,				
	अभ्यास सहल		08 दिवस		04

Topic wise distribution of Syllabus
B. A., B. COM., B. SC., I Year
पेपर क्र. 1 पालि भाषा व व्याकरण. कोड - U-PSL 105

अँकटीव्हीटी बेस

सत्र - पहिले

गुण 30

- 1) माझी अभ्यास सहल
- 2) पशू-पक्षी, अवयव,....यांची सचित्र नामावली
- 3) वस्तू फळे, फुले यांची सचित्र नामावली.
- 4) उपासक-उपासिकांसी संवाद. (सचित्र)
- 5) कौटुंबिक संवाद (सचित्र)
- 6) प्रासंगीक संवाद. (सचित्र)
- 7) लातूर जिल्हयातील विहारे
- 8) लातूर जिल्हयातील लेणी.
- 9) पाच उपासकांच्या मुलाखती.
- 10) पाच भिक्खुंच्या मुलाखती.
- 11) पाच उपासिकांच्या मुलाखती.
- 12) पाच भिक्खुणींच्या मुलाखती.
- 13) पालि भाषेचे महत्त्व.
- 14) राजा मिलिन्द - भंते नागसेन यांचा संवाद
- 15) पालि व्याकरणातील चार्ट
- 16) नाम-सर्वनामाचे संकलन.
- 17) अव्याय - क्रियापदाचे संकलन.
- 18) दैनंदिन व्यवहारातील शब्द संग्रह.
- 19) वण्णमाला-अंकमाला.
- 20) पालि साहित्यातील व्यक्ती. (चरित्र माहिती)
- 21) लेणी (चरित्र माहिती)
- 22) स्तूप (चरित्र माहिती)
- 23) विहार (चरित्र माहिती)
- 24) बुद्ध मुर्तीच्या विविध मुद्रा. (चरित्र माहिती)
- 25) पालि व्याकरणाची मराठी व्याकरणासी तूलना
- 26) पालि व्याकरणाची हिंदी व्याकरणाशी तुलना

संदर्भ ग्रंथ

- 1) पालि व्याकरण, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 2) पालि शिका, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 3) पालि-मराठी-हिन्दी-इंग्रजी शब्दकोश, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 4) मोग्गलायन पालि व्याकरण, भदन्त आनंद कौसल्यायन.
- 5) लातूर जिल्हयातील लेणी. प्रा. भीमराव पाटील, लातूर.
- 6) पालि हिन्दी कोश, भदन्त आनंद कौसल्यायन.
- 7) पालि व्याकरण, डॉ. विमलकिर्ती, प्रगतीवादी प्रकाशन नागपूर.
- 8) पालि व्याकरण, प्रा. डॉ. मेश्राम. डिजीटल डिक्शनरी,

अभ्यासक्रम - B. A, B. COM & B. SC. I Year

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे

पेपर क्र. 2 निवडक गद्य - पद्य. कोड - U-PSL 205

- 1) पालि भाषेत प्रकरणे - पाठ, कथा, सुत्र, चरित्र इत्यादींची माहिती शिकविणे.
- 2) कविता - गाथा, इत्यादींची माहिती शिकविणे.
- 3) वाक्प्रचार, संवाद, वृत्तांत इत्यादींची माहिती शिकविणे.
- 4) पालि गद्य - पद्य शैली शिकविणे.
- 5) पालि भाषेतील रुढी, प्रथा, परंपरा, शिष्टाचार इत्यादींची माहिती शिकविणे.
- 6) मूळ पालि गद्य-पद्य वाचणे व त्यावर भाष्य करणे.
- 7) तथागतांचा मूळ उपदेश शिकविणे.

अभ्यासक्रमाची फलनिष्पत्ती

पेपर क्र. 2 निवडक गद्य - पद्य. कोड - U-PSL 205

- 1) पालि भाषेतील प्रकरणे - पाठ, कथा, चरित्र सांगतात.
- 2) कविता - गाथा गातात .
- 3) वाक्प्रचार, संवाद, वृत्तांत उपयोगात आणतात.
- 4) पालि गद्य - पद्य शैली ओळखतात.
- 5) पालि भाषेतील संस्कृती, परंपरा, शिष्टाचार आचरणात आणतात.
- 6) मूळ पालि गद्य-पद्य वाचून व त्यावर भाष्य करतात.
- 7) तथागतांचा मूळ उपदेश समजून अर्थ सांगतात.

Sr. No	CODE	SUBJECT	ALLOTTED PERIODS		
U-PSL 205	B.A., B.Com & B.Sc. 1 st Year	Pali	56 PERIODS		
Paper No. 02	Title of the paper निवडक गद्य-पद्य, सत्र - दुसरे		L	P	T
Unit - 1 गद्य	पालि तिपिटक परिचय धम्मचक्कपवत्तन सुत्त, अंगुलिमाल सुत्त, संसुमार जातकवण्णना, राजोवाद जातक		14		
	नागसेन-मिलिन्द प्रथम भेट कुरुंगमिगजातक, बकजातक, (नंदसुत्त व कालामसुत्त अभ्यासक्रमातून कमी केले)		14		
Unit - 3 पद्य	धम्मपद- चित्तवग्गो, पुप्फवग्गो थेरगाथा- सुनितथेरो, थेरीगाथा- रोहिणीथेरी, पुण्णिकाथेरी		14		
	महामङ्गलसुत्त, पराभवसुत्त, (सीलानिसंसो व कोधवग्गो) अभ्यास सहल		14		
Unit - 4 पद्य			08 दिवस		08

B. A., B. COM., B. SC., I Year

पेपर क्र. 2 निवडक गद्य - पद्य. कोड - U & PSL 205

अंकीव्हीटी बेस

सत्र - दुसरे गुण 30

- 1) पालि साहित्याचे वर्गीकरण
- 2) निवडक जातक कथा आणि त्यांचा बोध.
- 3) थेरगाथेतील सुविचार
- 4) धम्मपदातील सुविचार
- 5) थेरीगाथेतील सुविचार
- 6) सुत्तनिपातातील सुविचार
- 7) भिक्खु जीवन.
- 8) भिक्खुनी जीवन.
- 9) पालि साहित्याचे वर्गीकरण.
- 10) जातक कथेतील शिकवण.
- 11) पालि गद्यातील प्रतिबिंबित जीवन.
- 12) पालि पद्यातील प्रतिबिंबित जीवन.
- 13) पालि गद्यातील प्रतिबिंबित समाज.
- 14) पालि पद्यातील प्रतिबिंबित समाज.
- 15) पालि गद्यातील प्रतिबिंबित निसर्ग वर्णन.
- 16) पालि पद्यातील प्रतिबिंबित निसर्ग वर्णन.
- 17) पालि साहित्यातील तत्त्वज्ञान..
- 18) अंगुलिमाल यावर निबंध लिहा.
- 19) धम्मचक्कपवत्तन सुत्त यावर निबंध लिहा.
- 20) भन्ते नागसेन
- 21) मिलिन्द यावर निबंध लिहा.
- 22) सुनित थेरो यावर निबंध लिहा.
- 23) नंद यावर निबंध लिहा.
- 24) पुणिका थेरी यावर निबंध लिहा.
- 25) रोहिण थेरी यावर निबंध लिहा.
- 26) पुणिका थेरी यावर निबंध लिहा.
- 27) राजोवाद जातकाची सविस्तर कथा लिहा.
- 28) कुरुंगमिग जातकाची सविस्तर कथा लिहा
- 29) सुंसंमार जातकाची सविस्तर कथा लिहा
- 30) बक जातकाची सविस्तर कथा लिहा.
- 31) कालाम सुत्त यावर निबंध लिहा.
- 32) पुप्फवग्गातील तत्त्वज्ञान लिहा.
- 33) चित्तवग्गातील तत्त्वज्ञान लिहा.
- 34) कोधवग्गातील तत्त्वज्ञान लिहा.
- 35) महामङ्गलसुत्त, पराभवसुत्त, सीलानिसंसो
- 36) महामङ्गलसुत्तातील तत्त्वज्ञान लिहा.
- 37) सीलानिसंसो मधील तत्त्वज्ञान लिहा.
- 38) पराभवाची कारणे लिहा.
- 39) जातक कथाचे स्थान व महत्व लिहा.
- 40) माझी अभ्यास सहल निबंध लिहा.
- 41) थेरगाथाचे स्थान व महत्व लिहा.
- 42) धम्मपदाचे स्थान व महत्व लिहा.
- 43) सुत्तनिपाताचे स्थान व महत्व लिहा.
- 44) थेरी गाथाचे स्थान व महत्व लिहा.
- 45) मिलिन्द प्रश्नाचे स्थान व महत्व लिहा.
- 46) भगवान बुद्ध निबंध लिहा.
- 47) चार वाक्याचे ससंदर्भ अर्थ स्पष्ट करा.
- 48) एका प्रकरणाचे भाषांतर करा.

संदर्भ ग्रंथ

- 1) निवडक गद्य - पद्य, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 2) पालि भाषा व साहित्य, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.
- 3) पालि-मराठी-हिन्दी-इंग्रजी शब्दकोश, प्रा. डॉ. एस. एम. सोनोने व कु. स्नेहा सोनोने, तथागत प्रकाशन, लातूर.

- 4) थेरगाथा, भिक्खु धर्मरतन, लखनऊ
- 5) थेरीगाथा, विमलकीर्ति, सम्यक प्रकाशन, नई-दिल्ली
- 6) सुत्तनिपात, पि. व्हि. बापट, पुणे
- 7) धम्मपद, डॉ. भदन्त आनंद कौसल्यायन, सम्यक प्रकाशन, नई - दिल्ली